FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 113 — CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, JUNE 9, 1953 — LETO LIII — VOL. LIII

TORNADO JE DIVJAL V OHIO IN MICHIGANU

Policija in reševalne skupine še vedno preiskujejo ruševine, da bi pomagale morebitnim ranjencem. V samem Clevelandu je razrušenih okoli 100 hiš. Najbolj je bil prizadet Flint v Michiganu, kjer je nad 80 mrtvih. V Ohio računajo na 30 mrtvih, od tega dva v Clevelandu.

Cleveland, O. — Tornadi, ki so divjali včeraj preko Michgana in Ohio, so povzročili nad sto smrtnih žrtev. V samem Flintu, Mich. je število mrtvih preseglo 83. V Clevelandu so enote narodne garde zastražile W. 130. St., kjer so se bali, da bi prišlo do nopanja v nekako 100 porušenih hišah. Čete so prišle na zahtevo župana Thos. A. Burke. Medtem je pa policija preiskovala ruševine na W. 28. St., kjer naj bi bilo ujetih pet oseb.

Med mrtvimi sta Danel Baliant, tri in pol meseca star sinko Mr. in Mrs. Baliant, 3769 W. 117. St. in Mary Thom, 70 let z 7101 Elton Ave. N. W.

Policija in gasilci so bili pokli cani, da preiščejo ruševine in odkrijejo morebitne nove žrtve. Izdan je bil nalog, da se na plenilce strelja brez opozorila.

Poročila iz Ohio še niso v celoti preverjena, vendar cenijo, da je v področju Bowling Green število mrtvih doseglo 30. Tornado je divjal preko Clevelanda med 9. in 10. uro.

V Ohio so tornadi metali težke tovorne avtomobile s cest, drobili kmetske hiše v trske in ruvali drevesa v nekako sto čevljev širokem pasu. V Wood okraju je vrtinčast vihar usmrtil pet članov ene družine, šestega pa hudo ranil.

TURKI BI RADI IMELI JUGOSLAVIJO V SEVERNOATLANTSKI OBRAMBNI ZVEZI

Turčija se boji, da bi naraščajoče protititovsko razpoloženje na Zahodu in pomanjkljivo oboroževanje utegnilo škoditi vojaškemu sporazumu na Balkanu.

Ankara, Turčija — Turška vlada se je odločila, da bo uporabila vsa sredstva, da Jugoslavijo čimprej poveže z evropskim obrambnim sistemom. Vodilne politične osebnosti so prepričane, da je treba hitro delati, če nočejo, da bi naraščajoča propaganda proti Titu in splošno popuščanje v evropskem oboroževanju ne zavlekli v nedogled vojaško zvezo z Beogradom.

Turki upajo, da bodo sedanji razgovori med predstavniki turškega, grškega in jugoslovanskega glavnega stana v Atenah ustvarili pogoje za sklenitev vojaške pogodbe, ki bi šele dala vrednost letos 28. februarja sklenjeni pogodbi o prijateljstvu.

Sklenitev take vojaške pogodbe bi po turškem mnenju povezala Jugoslavijo s Severno atlantsko obrambno zvezo na podoben način, kot Evropska obrambna skupnost povezuje z NATO Nemčijo. Turška vlada se dobro zaveda, da neposredna vključitev Jugoslavije v Severno atlantsko zvezo ni mogoča vsaj dotlej, dokler ne bo rešeno tržaško vprašanje. V tej zvezi so v Ankari mnenja, da bo imel De Gasperi v slučaju zmage pri volitvah dovolj ugleda in moči, da se bo lahko mirno lotil reševanja tržaškega vprašanja.

Če bi do reštve tržaškega vprašanja ne prišlo, upajo Turki, da bodo mogli na Italijane vplivati vsaj v toliko, da ne bodo protestirali proti sklenitvi balkanske vojaške zveze, kadar bi prišla pred Severno atlantski svet.

Pri svojih naporih za vojaško zvezo z Jugoslavijo računajo Turki na podporo ameriškega drž. tajnika John Foster Dullesa, ki je Turkom in Grkom že lanskega decembra priporočal sklenitev vojaške zveze z Jugoslavijo.

Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno, krajevne nevihte, soparno in vroče.

Novi grobovi

Louise Dorothy Svetin

V St. Luke's bolnišnici je umrla včeraj opoldne Louise Dorothy Svetin z 20509 Arbor Ave., stara komaj 24 let. Pokojnica je bila rojena v Clevelandu in ni bila poročena. Za njo žaluje oče Joseph doma iz fare Krka na Dolenjskem, in brat Joseph, dalje dve teti in en stric v Ely, Minn. Njena mati Louisa, rojena Erjavec, je umrla l. 1949 v domači krški fari. Pokojnica je bila članica Društva sv. Kristine št. 219 in Društva Slovenski dom št. 6 SDZ. Pogreb se bo vršil iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. Čas bo javljen kasneje.

Frances Sculac

Po daljšem bolehanju je na svojem domu na 1040 E. 68 St. umrla včeraj Frances Sculac, preje Bublic, rojena Blazic. Zapušča soproga Josepha, pastorka Josepha in Charlesa, vnuka in sestro Mary Desovich. Rojena je bila v Gornji Mekuši pri Karlovcu na Hrvaškem, kjer zapušča sestro Barbaro Gorsič in Katarino Tuskan. V Ameriki je bila 44 let. Pokojnica je bila članica Društva Zvijezda br. 14 HBZ in Društva Srca Marije ter gospodinjskega kluba Hrvaškega nar. doma, kjer je bila zelo delovna. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8:15 iz Jos. Zele pogreb. zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Paula na E. 40 St. ob 9. uri in dalje na pokopališče Kalvarija.

Eden dospel v Ameriko

BOSTON. — Dne 5. junija se je tukaj izkrcal Anthony Eden, britanski minister zunanjih zadev, ki je prišel semkaj na operacijo Zdravniki ga bodo operirali na žolčnih kamnih.

Avstrijci upajo na obnovo pogajanj za mirovno pogodbo

Dunaj, 8. junija. — Kremelj je odpoklical gen. Vladimirja Sviridova, visokega komisarja in vrhovnega poveljnika sovjetskih čet v Avstriji in postavil za novega visokega komisarja I. L. Iljičeva. Avstrijski vladni krogi smatrajo to za dobro znamenje in upajo, da bodo skoro obnovljena pogajanja med Ameriko, Anglijo, Sovjetijo in Francijo za podpis pogodbe z Avstrijo. Pogajanja za pogodbo z Avstrijo potekajo že od konca vojne. Zastopniki zunanjih ministrov štirih zasedbenih sil so imeli že 260 sej, pogodbe pa še vedno ni. Angleži so nedavno sklicali novo sejo, kar je pa sovjetski zastopnik v Londonu Jakob Malik odklonil češ, da se morajo o tej stvari pomeniti sami zunanji ministri ne pa njihovi namestniki.

Komunistična letala napadla Seoul in neposkodovana odletela

Seoul, Koreja, 8. junija. — Komunistična letala so na večer pričakovane sklenitve premirja napadla z bombami južnokorejsko prestolnico Seoul. V mestu je skoro zavladala panika, ko se je nad njim pojavilo 9 komunističnih letal, ki so odvrgla najmanj 15 bomb v njegovo z ljudmi natrpano središče. Dve osebi sta bili mrtvi več pa ranjenih.

Ena izmed bomb je padla v bližino doma predsednika Južne Koreje Syngman Rhee, več pa v bližino letališča zunaj mesta.

Pri vsem tem je najzanimivejše to, da so vsa letala, ki so bila zastarelega tipa, po napadu na mesto srečno odletela, ne da bi jih zavezniška letala prestregla.

Argentinski urednik oproščen

BUENOS AIRES.—Jose Santos Gollan, bivši urednik progresivnega dnevnika La Prensa, ki je bil zaprt, je bil zdaj oproščen.

Stoletna starka našla smrt v avtomobilski nesreči

Cleveland, O. — Mrs. Wilhelmina Gath je slavila 19. aprila letos stoletnico svojega rojstva. Upala je, da bo v zdravju učakala še nekaj mirnih let. V nedeljo popoldne se je peljala v avtomobilu s svojim zetom Clarence G. Meyerjem in njegovo ženo. Avto se je po nesreči zaletel v drevo ob cesti, pri čemer je Mrs. Gath našla smrt, njena hči in zet pa sta dobila težje poškodbe.

Do premirja na Koreji ni več daleč

"Nezaneslјivi" ne bodo dobili službe pri Združenih narodih

Washington, D. C., 8. junija. — Senat je odobril zakonski predlog, ki bo onemogočil ameriškim državljanom, katerih zvestoba je dvomljiva, zaposlitev pri Združenih narodih. Zakonski predlog mora odobriti še predstavniški dom.

Politične demokracije pod Titom ni in je tudi ne bo

Značilno mnenje bivšega amer. ambasadorja George Allena v Beogradu.

NEW YORK. — "The New York Herald - Tribune", eden največjih ameriških dnevnikov, objavlja besedilo razgovora, ki ga je imela dopisnica Higgins Hears z bivšim amer. ambasadorjem v Beogradu, Mr. George Allenom nekaj dni potem, ko je zapustil svoje službeno mesto v jugoslovanski prestolnici. Razgovor se je vršil v Washingtonu.

Ambasador, ki je ves čas svoje službe v Beogradu gradil sodelovanje med Jugoslavijo in Združenimi državami in storil vse, da bi Titovo vlado čim tesneje navezal na Zapad, je v odgovorih v glavnem rekel tole:

Prepričan je, da je spor med titovci in Moskvo resničen.

Smatra, da spor ni nastal kot osebna stvar med Stalinom in Titom, ampak, da je spor med dvema političnima mišljenjema in ciljema: Stalin je hotel gospodariti v Jugoslaviji, Tito pa je hotel ostati neodvisen.

Smatra, da se spor z Moskvo tudi po Stalinovi smrti verjetno ne bo izravnal.

Sodi, da je Tito že precej odstopil od komunističnih gospodarskih pravil, zlasti z opustitvijo prisil. kolektivizacije kmetske posesti.

Kot zadnje pa mu je časnikarka stavila tole vprašanje: "Iz vsega, kar ste povedali, ni mogoče razbrati nikakega znamenja, ki bi kazalo na to, da bo v Jugoslaviji nastala vlada, ki zastopa ljudstvo, tako kakor mi razumemo ljudsko zastopstvo v Ameriki. Kako sodite?"

Ambasador je dobesedno tole odgovoril: *"Ne vidim nobenega znamenja, ki bi napovedovalo namero, da bi vpeljali.. parlamentarni sistem, kot ga poznajo v zapadni Evropi ali politične ustanove, kakršnih se poslužujemo in jih uživamo v Združenih državah.'*

Iranski poslanci so nagle jeze in hude krvi

Teheran, Iran, 8. junija. — Med pristaši Mossadegha in njegovimi nasprotniki v iranskem parlamentu je prišlo do hudega pretepa. Ko so zagovorniki vlade zahtevali, da se omeji oblast iranskega šaha, s čemer bi postal ta popolna igračka v rokah oblastnega ministrskega predsednika Mossadegha, je opozicija odločno protestirala. Razjarjeni poslanci so se najprej obkladali z besedami, nato pa še s pestmi. Vladni privrženci so zapustili poslopje parlamenta s krvavimi obrazi in pobitimi nosovi.

Zavezniki in komunisti so se zedinili o bodoči usodi onih vojnih ujetnikov, ki se ne marajo vrniti v komunistično domovino. Zmagala je zahteva Združenih narodov, da morajo imeti vojni ujetniki pravico sami odločati, ali se hočejo vrniti domov ali ne. S tem je bila odstranjena zadnja večja ovira za sklenitev premirja. Vlada Južne Koreje "nečastno" premirje še vedno odklanja.

PANMUNJOM, 8. junija — Zastopniki Združenih narodov in komunistov so podpisali sporazum, ki jamči vojnim ujetnikom svobodo v pogledu vrnitve v domovino. Predstavniki Združ. narodov pa so poudarili, da podpis tega sporazuma še ni podpis premirja, ker je še vedno treba rešiti nekatera vprašanja.

Med vprašanji, ki jih je še treba rešiti, je najvažnejše vprašanje določitve črte, na kateri bodo sovražnosti ustavljene. Po splošni sodbi pa do popolnega sporazuma ni več daleč.

Dokler premirje ne bo podpisano in še kakih 12 ur potem se bodo borbe nadaljevale. Noben vojni ujetnik ne bo izpuščen, dokler ne bo stopilo premirje v veljavo.

Kljub temu da je sklenitev premirja tako blizu, je predsednik Syngman Rhee ponovno pozval Južne Korejce, naj tvegajo svoja življenja in se bore do končne odočitve, čeprav bi Združeni narodi in komunisti podpisali premirje.

Ta poziv predsednika S. Rhee naj bi bil odgovor na prošnjo predsednika Eisenhowerja, naj Južna Koreja vendar sprejme "častno" premirje, ki je "jasno onemogočilo korist napada" in pustilo Južni Koreji celo več ozemlja, kot ga je imela pred komunističnim vpadom 25. junija 1950.

Predsednik Eisenhower je obljubil Južni Koreji vso pomoč in podporo za zedinjenje vse dežele z mirnimi sredstvi.

Končna oblika sporazuma o vojnih ujetnikih, ki je 17 mesecev preprečeval sklenitev premirja, je sicer kompromis, ki ga pa vendar moremo smatrati za zmago stališča Združenih narodov.

Sporazum namreč določa, da vojnih ujetnikov, ki so v zaveznških rokah ne morejo poslati v njihovo domovino proti njihovi volji.

Vsi ujetniki, ki nočejo iti domov, bodo izročeni v varstvo posebnega nevtralnega odbora, sestavljenega iz zastopnikov petih držav: Švedske Švice, Poljske, Čehoslovaške in Indije, najkasneje v toku dveh mesecev po podpisu premirja. V odboru zastopane države ne morejo pripeljati v Korejo več kot 50 oseb vsaka, stražo za varstvo bo pa preskrbela Indija, ki bo imela tudi predsedstvo odbora.

Vojni ujetniki bodo ostal pod varstvom tega odbora najdalj štiri mesece. Prvih 90 dni bodo imeli komunistični zastopniki priložnost priti v taborišča vojnih ujetnikov in jih nagovarjati k vrnitvi domov. Če komunistom v tem času ne bo uspelo vojnih ujetnikov pregovoriti za povratek v domovino, bodo ostali še en mesec pod varstvom odbora, da bo mogla posebna politična konferenca odločiti o njihovi bodoči usodi. Če se ta v teku 30 dni ne bo mogla zediniti, bodo oni vojni ujetniki, ki še vedno ne bodo marali iti domov, spuščeni na svobodo.

Zastopnik Južne Koreje se seje, na kateri je bil dogovor o vojnih ujetnikih sprejet in podpisan, ni maral udeležiti in sporazuma tudi ni podpisal.

Georges Bidault sestavlja francosko vlado

Potem ko je parlament odklonil pooblastilo Paul Reynaudu in radikalu Pierre Mendes-Franceu, je predsednik V. Auriol povabil voditelja MRP (kršč. demokrati), naj sestavi vlado.

PARIS. — Zunanji minister Georges Bidault, ki je poleg Roberta Schumana edini vodil francosko zunanjo politiko po drugi svetovni vojni, poskuša sestaviti novo francosko vlado. V posebni izjavi je poudaril, da se zaveda težav, ki ga čakajo, da pa vendar upa na uspeh.

"Država je v nevarnosti," je dejal, "če bo kriza še dalje trajala, se bo nevarnost še povečala. Če hoče vlada kaj storiti, mora imeti oblast in neko stalnost. Od skupščine bom zahteval izpolnitev nekaterih pogojev."

Da ne bi bilo treba zaradi francoske vladne krize prestavljati konference na Bermudih, so Angleži prišli na misel, naj bi Francijo v slučaju, da bi do onega časa še ne imela vlade, zastopal predsednik republike Vincent Auriol. V koliko bi bila taka rešitev vredna, je težko reči, ker predsednik francoske republike po sedanji ustavi nima veliko oblasti in se ne bi mogel v ničemer obvezati.

Japonski princ je vsadil drevo v Londonu

LONDON. — Japonski prestolonaslednik Akihito je včeraj na vrtu japonske ambasade zasadil japonsko črešnjevo drevo v spomin svojega obiska tukaj ob priliki kronanja angl. kraljice.

Dedijerovo knjigo prepovedali v Italiji

Založba Mondadori v Milanu je kupila od Dedijera pravico prevoda njegove knjige o Titu. Dogovorjeni honorar je znašal 25,000 ameriških dolarjev. Družba pa zdaj knjige noče izdati in tudi ne plačati honorarja. Jugoslovani pravijo, da je izdajo prevoda preprečil de Gasperi.

V Moskvo

Dne 17. maja je odpotovala iz Beograda v Moskvo jugoslovanska košarkarska ekipa. Z avtobusom se je peljala do Subotice, od tu pa z vlakom preko Budimpešte v Moskvo.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Mestne novice . .

Pogreb—

Pogreb umrlega Franka Race bo jutri zjutraj ob 8:45 iz pogrebnega zavoda Žele in Sinovi na E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave., nato pa na Kalvarijo.

Pozdrave iz Jugoslavije—

Iz Jugoslavije, kamor sta odšla na obisk, pošiljata pozdrave Mr. in Mrs. Frank Luzar s 1315 E. 167 St.

Prva obletnica—

V sredo ob 8:20 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Franka Matjašič v spomin 1. obletnice njegove smrti.

Razstava—

V četertek 11. junija od 2. do 4. ure popoldne in od 6. do 9. ure zvečer bo v Goodrich Settlement House na E. 31 St. in Superior razstava hrvaških narodnih noš. Vstop prost.

Spominsko romanje—

Kdor želi naročiti kosilo za nedeljo 14. junija, ko bo romanje za slovenske žrtve iz zadnje svetovne vojne k Lurški Materi božji na Chardon Rd., naj to stori vsaj do četrtka 11 t.m. v Slovenski pisarni na Glass Ave.

Tudi Čangkajšek proti sklenitvi premirja pod sedanjimi pogoji

Združeni narodi, N. Y. — Nacionalistična Kitajska stoji trdno ob strani Južne Koreje v vprašanju sklenitve premirja pod sedanjimi pogoji. "Tako premirje je komunistična zmaga," je dejal T. F. Tsiang. "To premirje pušča svobodne narode razdeljene in v negotovosti, medtem ko komunistični svet korak za korakom uresničuje svoje načrte za osvojitev sveta." Posebno ostro se je izrazil Čangkajškov zastopnik glede "nevtralne" komisije, ki bo reševala vprašanje onih vojnih ujetnikov, ki odklanjajo povratek v komunistično domovino.

Šest Čehov zaprtih radi špionaže

WALDSASSEN, Nemčija. — Zapadnonemška vlada je zaprla šest Čehov, ki so osumljeni vohunjenja.

NAJNOVEJŠE VESTI

CLEVELAND, O. — Med snočnim viharjem je strela udarila v najmanj 15 hiš. Toča, ki je padala, je dosegla po nekod debelino kurjih jajec.

PANMUNJOM, Koreja. —Predstavniki zaveznikov in komunistov so se ponovno sestali, da rešijo še zadnje sporne točke za sklenitev premirja. Prihodnja seja bo jutri (nocoj ob 10. po našem času). Južni Korejci se še vedno upirajo sklenitvi premirja in hočejo boj nadaljevati sami.

RIM, Italija. — Prvi volilni izidi kažejo, da pojde De Gasperiju precej trda. Krščanski demokrati pa so vendar prepričani o svoji zmagi, ker je bila udeležba pri volitvah nepričakovano velika (93.78%). Po vsem izgleda, da so sredini bolj nevarni skrajni desničarji in monarhisti kot pa komunisti in njihovi zavezniki.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države $10.00 na leto; za pol leta $6.00; za četrt leta $4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $12.00 na leto. Za pol leta $7.00, za 3 mesece $4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States $10.00 per year; $6.00 for 6 months; $4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $12.00 per year; $7 for 6 months; $4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 113 Tues., June 9, 1953

Nova Titova prevara

Slovenski Poročevalec priobčuje dne 8. maja novi načrt zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v Jugoslaviji, ki ni nič drugega kot prevara in pesek v oči lahkovernim zapadnjakom, ki naj bi dokazal, da vlada v Titovini verska svoboda.

Po členu 3. tega zakona uživajo veroizpovedi "svobodo izvrševanja verskih zadev in verskih obredov." Kaj pa spada pod verske zadeve in obrede, to bo pa naprej odločala komunistična oblast. Ta svoboda je bila že dosedaj "zajamčena" v ustavi. Kaj je to jamstvo veljalo, je pa na tisoče dokazov. Državni uradniki in oficirji ter učitelji ne smejo zahajati v cerkev, ne dajati svojih otrok krstiti, se ne smejo cerkveno poročat, če hočejo ohraniti svoje službe. Celo zvonenje po cerkvah je kaznivo dejanje, kot smo nedavno brali.

Po členu 5. tega zakona je prepovedana "zloraba verskih zadev, verskega pouka, verskega tiska, verskih obredov in drugih izražanj verskih čustev v politične svrhe. "Če duhovnik uči v cerkvi, da je brezboštvo greh, da veljajo vse božje in cerkvene zapovedi, če uči, da civilni zakon za katoličana ne velja, je vse to za komuniste izrabljanje verskega nauka za politiko. Uradni nauk režima je brezboštvo, materializem, kdor proti temu nastopa, izrablja po komunističnih načelih verski pouk v politične svrhe.

Po členu 9. imajo duhovniki pravico ustanavljati svoja duhovniška združenja. Toda ta so dovoljena le, če jih vodijo komunisti oziroma boječi služabniki komunizma. Zakon ne priznava škofom nobene oblasti nad takimi duhovniki. Če bodo škofje prepovedali vstop v taka komunistična društva, bodo po tem zakonu kaznovani, češ da izrabljajo svojo vero v politične svrhe in goje mržnjo in nestrpnost.

Po členu 12. zakona je dovoljeno zbiranje prispevkov za verske namene le v cerkvah in cerkvenih hramih, izven teh prostorov pa se morejo zbirati denarni prispevki le z dovoljenjem ljudskega odbora okraja ali mesta. To je res verska svoboda. Če bo kdaj kak vernik dal kakemu duhovniku izven cerkve kak dar, bosta oba kaznovana: darovalec in prejemnik.

Po členu 13. je opravljanje molitev, procesij in drugih verskih obredov izven cerkve in njenih prostorov prepovedano brez dovoljenja ljudskih odborov. Pristojni ljudski odbor more v "zaščito ljudskega zdravja in javnega reda prepovedati prirejanje verskih zborov v času, dokler trajajo okoliščine, zaradi katerih so bili omenjeni ukrepi odrejeni." Na podlagi tega zakona se bo komunistična partija lahko izmislila vsak trenotek, da so kje kaki verski obredi nevarni redu in ljudskemu zdravju.

Po členi 19. se bodo smeli otroci udeleževati verskega pouka le, če to odobrita oba roditelja. Dosedaj so se državni uradniki mogli sklicevati na to, da žena pošilja otroka k verouku, da so se izognili preganjanju; po novem zakonu pa bodo državne oblasti mogle kaznovati duhovnika, ki bo poučeval kakega otroka, če nista izrecno oba roditelja dala dovoljenja za verski pouk. Kdor se bo proti temu zakonu pregešil, bo kaznovan po zakonih, poleg tega pa bodo mogle oblasti zapreti šolo in poučevanje verouka za vedno ali za dobo od 1 do 10 let.

Ko je bil ta zakon predložen parlamentu, je podpredsednik vlade in policijski minister Rankovič surovo napadel Vatikan, ker so katoliški škofje odklonili odobritev tega zakona. Zastopniki pravoslavne cerkve in muslimanov so pristali na ta zakon, katoliški škofje pa so februarja zapustili zadevno konferenco, kjer je bil zastopnikom ver predložen ta načrt. Katoliški škofje niso mogli pristati na tak zakon, ki dejansko jemlje Cerkvi svobodo in možnost delovanja in ki ponižuje Cerkev do navadne dekle komunizma. Poleg tega pa jugoslovanski škofje niso mogli stopiti v stik z Vatikanom, da bi bili dobili od svete solice pooblastilo za pogajanja. Katoliški škofje ne morejo na svojo roko brez pristanka Vatikana skleniti kakega splošnega dogovora z državno oblastjo. Ker Titov režim odklanja vsako zvezo z Vatikanom, je s tem namenoma preprečil vsak sporazum. Na dotičnem sestanku je pravilno povedal škof dr. Čekada: "Vi ste dosedaj sklepali zakone brez nas, jih pa sklepajte še naprej brez nas."

Z ozirom na surove napade ministra Rankoviča na Vatikan je odgovoril "Osservatore Romano," glasilo Vatikana, da jugoslovanska republika enako kot druge komunistične države proglaša ločitev Cerkve od države, toda zatira svobodo katolikov s surovim davljenjem, fizičnim nasiljem, sodnim terorjem, z neko dozdevno zakonito hinavščino in končno daje zakone v čisto verskih zadevah v namernem izzivanju cerkvenega zakonika. Končno napada ta režim škofe in Cerkve na surov in nesramen način radi tega, ker ne morejo sprejeti nemogočih pogojev. Osservatore Romano poudarja, da je jugoslovanski režim skušal na vse mogoče načine z grožnjami in zapori, združenimi s prilizovanjem prisiliti duhovščino, da bi snovala združenja, ki bi delala za režim in proti navodilom škofov.

Titovemu komunističnemu režimu je "zakonito zajamčena verska svoboda" le maska za varanje sveta in za bolj pretkano preganjanje Cerkve, kar ponovno dokazuje novi zakon o verski svobodi.

M.

BESEDA IZ NARODA

Prijateljici v spomin

Argo, Ill. — Moram se z nekaj vrstami spomniti svoje velike prijateljice pokojne Angele Polis. Pred veliko leti sva se spoznali v Lemontu. Kljub bolezni je vsako leto poromala k Mariji Pomagaj v Lemont in rada pomagala, kjer je le mogla.

Ko sem obhajala svojo zlato poroko l. 1951 jo ni strašila dolga pot. Prišla je. Zadelo me je, ko sem brala v Ameriški Domovini, da je odšla k Večnemu po plačilo. Naj ji On povrne in poplača vse dobrote in naj nakloni milost, da se združimo v nebesih.

Pošiljam naročnino za prihodnje leto. Ameriška Domovina mi zelo ugaja in jo prav rada berem. Ker mož slabo vidi in jo ne more sam brati, jo berem jaz na glas. Tudi njemu je namreč list zelo všeč.

Mrs L. Jalovec.

Kdo je Franček Saje

Dva zagovornika komunističnih zločinov nad slovenskm narodom se kaj rada razpisujeta o "belogardistih" po naprednem slovenskem časopisju; to sta učitelj Tone Seliškar, ki mu pa poučevanje slovenske mladine več ne diši, in pa Franček Saje, ki je napisal debelo knjigo "Belogardizem," polno laži in zavijanj.

Danes bi tema dvema komunističnima propagandistoma stavili le eno vprašanje, če poznata namreč nekega Frančka Sajeta, faliranega študenta in sina mesarja iz Brščina pri Novem mestu? Ali je ta Franček Saje istoveten z onim, ki v "Belogardizmu" potvarja zgodovino komunistične revolucije?

Dotični Franček Saje, falirani študent iz Bršlina pri Novem mestu, sin mesarja, je bil spomladi l. 1941. aretiran od italijanskih vojaških oblasti kot komunist. G. Janko Komljanec, župnik v Prečni pri Novem mestu, pa je hodil v Novo mesto prosjačit k italijanski komandi za aretiranega Frančka Sajeta iz Bršlina, ki so ga Lahi končno na njegovo posredovanje izpustili. Takrat je nekdo, ki biva sedaj v Clevelandu, svaril župnika Komljanca pred tem faliranim študentom, komunistom, pa mu je župnik v svoji znani dobrodušnosti odgovoril: "Ne smeš biti tak. Jaz sem Sajeta krstil in učil v šoli morda bo pa še postal dober fant, moja dolžnost je, da mu pomagam".

Ko je bil Franček Saje izpuščen, je odšel v goščo k partizanom.

Čez nekaj tednov nato je pridrvela v Prečno tolpa partizanov ki je nasilno odvedla g. župnika Komljanca in še tri druge fante iz župnije, ki so jih nato komunisti strahovito mučili in 17. junija 1941. umorili.

Kdo je vodil te komuniste v župnišče, ko so nasilno odvedli župnika Komljanca na morišče? To je bil Franček Saje, ki ga je malo prej župnik Komljanec rešil iz italijanske ječe.

Franček Saje, pisatelj knjige "Belogardizem," popisuje župnika Komljanca kot "izdajalca, ki da je deloval z Lahi, ko je kolaboriral" z Italijani, ko je prosil za Frančka Sajeta pri njih, ta se mu je pa izkazal po komunistično hvaležnega za to s tem, da ga je odvedel v smrt.

Tiste dni, ob pričetku italijanske okupacije, so komunisti v okolici Novega mesta delali veliko propagando za Hitlerjevo Nemčijo, organizirali so veliko deputacijo, ki se je peljala iz Novega mesta v Brežice k nemškemu komandantu in ga prosila, da bi Nemci zasedli novomeški okraj. Te deputacije se je baje udeležil tudi Franček Saje, falirani študent iz Bršlina. G. župnik Komljanec pa si je nakopal jezo komunistov, ker je nastopil proti komunistični propagandi za nacistično in Hitlerjevo Nemčijo; za to so ga komunisti umorili kot izdajalca."

Nas bi zelo zanimalo, če bi nam bivši učitelj Tone Seliškar in pisatelj "Belogardizma" Franček Saje, pojasnila, če sta pisatelj Belogardizma in oni Franček Saje iz Bršlina ena in ista oseba?

M.

Boj za slovenske pravice v šolstvu

Kakor smo že zadnjič kratko naznanili, je predsednik koroške deželne vlade Ferdinand Wedenig predložil članom deželne vlade osnutek zakona o ureditvi dvojezičnega pouka na koroških javnih ljudskih šolah odnosno o ureditvi jezikovnega pouka na glavnih (meščanskih) in srednjih šolah, da ga preuče.

Že v volilnem boju v začetku letošnjega leta je bilo vprašanje dvojezične šole v ospredju. Vse koroške nemške stranke so napovedovale rešitev tega vprašanja. Šolska revolucija v Velikovcu pa je tedaj izzvala krajevno, prehodno, po glavarju Wedenigu čisto protizakonito izpeljano ureditev tega vprašanja, in sicer na način, ki je proti vsem vzgojnim in učnim metodam.

Sedaj so pa v kuhinji koroške deželne vlade skuhali neki nov predlog zakona za dvojezično šolstvo, da bi tako zadostili obljubam. Z njim se bo koroški deželni zbor ukvarjal, še preden pojde na počitnice, da bi ga dobila tako dunajska zvezna vlada prej ko mogoče v roke, da ga predloži parlamentu. Tako bi koroške nemške stranke opravile svoje, končna odgovornost pa bi prešla na Dunaj. Konec koncev pa bo po vsej verjetnosti ostalo pri starem, ker sedanji avstrijski zunanji politični položaj ne dovoljuje še smrtnega udarca slovenskemu šolstvu na Koroškem. S tem pa seveda ni rečeno, da bi smeli biti naši koroški rojaki nečuječi. To pa velja prav v isti meri za vse slovenske ljudi. Zavedati se moramo, da je končni smoter vsega nemškega nacionalističnega prizadevanja, ki je posebno močno na Koroškem in Štajerskem, da je treba dvojezično šolstvo na Koroškem kakor tudi na Gradiščankem med Hrvati na vsak način prej ko mogoče zatreti, dočim ga pod nobenim pogojem ne pripustiti Slovencem v Radgonskem kotu. Tudi sedaj predloženi osnutek o ureditvi dvojezičnega šolstva na Koroškem to dokazuje.

Slovensko stališče

Stališče, kakor ga zavzemajo slovenski koroški ljudje v pogledu šolske vzgoje, je, "da dobijo otroci po vseh šolah v južnem delu dežele enotno šolsko vzgojo, da se tako ustvarja vzdušje zdravega sožitja med obema narodoma." (Prim. NT z dne 28. maja 1953). Predloženi osnutek zakona o ureditvi dvojezičnega šolstva pa te osnovne misli nima in ga zato Slovenci odklanjajo, saj hote in zavestno razdvaja mladino in vnaša v šolo nemir in nestalnost.

"Elternrecht"

V borbi proti slovenskemu šolstvu odnosno zoper dvojezično šolstvo se nemški krogi sklicujejo v prvi vrsti na "Elternrecht" (Pravica staršev). To je sicer lepo, saj je volja staršev, t. j. domače hiše, gotovo izredno važen činitelj, ki zasluži brezdvomno priznanje in vpoštevanje, toda samo, če je ta docela svobodna. Toda na Koroškem je slovenska "Elternrecht" tako zelo pod nemškim političnim, gospodarskim in socialnim pritiskom, da docela izgubi na svoji veljavnosti. Zato je celovški NT v svojem uvodniku 14. pr. m. čisto upravičeno izjavil: "Na slovenski strani nikdar ne bomo pristali na to, da bi se sedaj uvedlo ravno tu na Koroškem vpraševanje staršev, ker je ravno v tem pogledu na Koroškem silen politični in gospodarski pritisk."

Deželni glavar obiskuje ljudske šole

Koroški deželni glavar si je pred kratkim vzel bolezenski dopust. Človek bi mislil, da bo tak dopust porabil za okrevanje, toda kaj še. Gospod obiskuje sedaj ljudske šole in sprašuje učence po razredih, kaj hočejo oni v jezikovnem pogledu. Nadalje sprašuje otroke, kaj pravijo njihovi starši k jezikovnemu vpršanju, dalje kako govore doma v družini itd. Vprašanja so postavljena tako, da učenec kljub svoji mladosti ve, kakšen odgovor želi gospod dobiti. Podoba je, da se hoče gospod Wedenig postaviti docela ob stran nekdanjemu slovenožeru Maier-Kaibitschu, samo da je bil zadnji odkrit nasprotnik slovenstva, Wedenig pa zakriva svoje sovraštvo do slovenstva v plašč socialistične ljubezni. Po komunističnem diktatu iz Ljubljane je pri zadnjih volitvah lep del koroških slovenskih ljudi volil tega človeka. Mnogi med njimi se sicer danes že kesajo, toda, žal. prepozno.

Demokracija na Koroškem na tehtnici

V zvezi s sedanjim reševanjem je NT 14. maja t.l. zapisal tudi tole: "Če demokracija na Koroškem nima tolike notranje, moralne sile, da bi to (šolsko) vprašanje rešila stvarno in po potrebah obeh narodov, in to ne oziraje se na politični in gospodarski pritisk, katerega večinski narod vedno lahko izvaja, potem bo ostalo koroško vprašanje podvrženo vsem morebitnim političnim pretresljajem, katerim bo Evropa v dogledčasu še podvržena. Vprašanja sožitja narodov so rešljiva v pogledu na velik razvoj, nikdar v pogledu na začasno politično moč enega ali drugega naroda, ker je ravno ta slika v Evropi zelo spremenljiva. Kakor se dobro zavedamo, da v veliki politiki v svetu v bistvu odločujeta le dva faktorja, to je Amerika in Rusija, tako smo uverjeni, da bi krajevna vprašanja lahko reševali prizadeti narodi sami, in to v korist vseh prizadetih in tudi v korist evropske skupnosti."

K sodobnim svetovnim problemom

Kriza režima v Franciji

Četrta republika v Franciji ima sedaj že 18. vladno krizo. Odkar si je republika dala novo ustavo v l. 1947 so si vladne krize sledile približno v istem tempu, kakor je bilo to že v dobi tretje republike (od 1870 do 1940). Poleg tega imajo te francoske vladne krize še to posebnost, da izbruhnejo navadno ravno tedaj, ko je svetovna kriza največja ali pa je mednarodni položaj tak, da bi morala imeti Francija na čelu najbolj trden in reprezentativen režim. Ko so Hitlerjeve čete vkorakale v Porenje in ko je nemška vlada odpovedala lokarnske pogodbe, so imeli v Parizu vladno krizo. Ko je Hitler zasedel Avstrijo, so imeli v Parizu spet vladno krizo. Tokrat se mora francoska vlada pripravljati na dostojno sodelovanje na konferenci treh na Bermudih (in malo je manjkalo, da bi Francije na bodoči konferenci treh ali štirih sploh ne bilo), pa imajo spet vladno krizo in tisti predsednik vlade, ki bo šel na Bermude, bo menda spet nosil na sebi pečat kratkotrajnosti, ki mu bo jemala ugled in potrebno vpoštevanje. Te vladne krize niso več krize razmerja med posameznimi strankami ali pa nesposobnih vladnih večin, ki se zbirajo za vsako vlado; kriza Francije je mnogo globlja in se vleče že ves čas od tedaj, ko je bila sprejeta nova ustava. Da je ustava pomanjkljiva, so priznale že vse stranke; prvi je zahteval njeno revizijo general De Gaulle, a za njim so prišli do tega spoznaja skoraj vsi pomembnejši voditelji francoskih strank.

Šibkosti režima četrte republike

Zadnje volitve so bile v l. 1953 in so privedle v parlament tako razmerje med posameznimi strankami, da je iz tega parlamenta bilo nemogoče sestaviti potrebno vladno večino. Po volitvah se je sicer osnovala vlada iz sredinskih strank, toda ta je imela proti sebi na levici in desnici močno opozicijo, da je mogla vladati samo tako, da je za vsako glasovanje dajala koncesije, ki je trgala vladi glasove — enkrat na desni pri pristaših generala De Gaullea, drugič pri socialistih na levici. Ako pa se to vsakokratnemu predsedniku ni posrečilo, so takoj stranke De Gaullea, socialistov in komunistov glasovale združeno proti in usoda vlade je bila zapečatena.

Po novi ustavi, ki je bila sprejeta 1947, pa vlada ni imela pravice razpustiti parlament in iti na volitve. Parlament si je namreč izglasoval določbo, ki je njemu odrejala pravico, da odloči o tem, ali se razpusti ali ne. Ker pa je bilo vedno in povsod v veljavi pravilo, da se poslanci le ne radi odrekajo svojim mestom v parlamentu, na to, da bi parlament kdaj sam spoznal, da v njem ni sposobne vladne večine in da bi se razpustil, še pri razmerah v Franciji niti pomisliti ni bilo mogoče. Francija ima namreč to posebnost, da pravih političnih strank — v anglosaškem ali germanskem smislu besede — sploh nima. Posamezne stranke imajo sicer močne vodilne osebnosti, organizacij — krajevnih ali pa okrožnih — pa skoraj da ni.

Razno

Med Avstrijo in Turčijo je vzpostavljena letalska zveza, ki jo vzdržujejo letala jugoslovanske letalske družbe YAT, ki obratuje na zračni črti Graz-Beograd-Istanbul. Torej mimo Slovenije. Podobno kakor avstrij. zunanji minister dr. Gruber nedavno v Gradcu je podal sedaj Tito na zborovanju v Zemunu izjavo, da ni sklenil s Churchillom pogodbe o morebitni obrambi Avstrije po jugoslovanskih četah. Nobeden pa ni povedal, kako so prišle takšne vesti v javnost.

Francoska revolucija iz 1787 je v Franciji ustvarila čisto poseben način političnega življenja. Politika se je delala po krožkih, klubih in kavarnah — lokalnih odborov ali pa tajništev pa ni bilo. Prvi, ki so v Franciji ustvarili moderno politično stranko — in to res pravo ter disciplinirano partijo, so bili komunisti. Vse druge stranke še imajo poslance, ki jih vodstva strank niso izbirala, navadno le potrdila; ne veže jih trdna disciplina, kajti poslanec odgovarja nazadnje le svojemu krogu ali pa po lokalnemu odboru, ki ga je izbral in tudi dal izvoliti. Ker je tako skoraj da vsak poslanec vezan tako na hitre spremembe v svojem okraju ali okolici, le težko računa, da bo pri prihodnjih volitvah res spet izzvoljen — in tako parlament nikdar ne bo glasoval za svoj razpust.

Toda kriza je tolikšna, da je revizija ustave potrebna. Tega ne terja samo nesposobnost dela v parlamentu, ampak tudi težak finančni položaj, ki se tudi more zboljšati le tedaj, ako se v ustavo vnesejo določbe o načinu obdavčenja in državnega gospodarstva. Vse stranke so potrebo take revizije že priznale in zato je bil bivši predsednik Paul Reynaud tisti, ki je skušal od parlamenta izsiliti izglasovanje teh reform, preden bi novo vlado kot novi predsednik vlade sploh sestavil. Ko se je predstavil parlamentu s svojimi revizijskimi zahtevami, je terjal, da naj parlament izglasuje določbo, da ima predsednik vlade pravico parlament razpustiti, ako vidi, da je dela nezmožen, prav tako pa je stavil celo vrsto predlogov, ki naj skušajo kriti deficit v državnih financah, ki dosega že bajno število 800 miljard frankov (okrog štiri miljarde dolarjev). Pri glasovanju je Reynaud dobil premalo glasov. Za njim je skušal sestaviti vlado radkial Mendes-France, ki pa o potrebi revizije ustave ni več govoril, pa kljub temu ni uspel. Sedaj poskuša svojo srečo, G. Bidault, voditelj MRP.

Bremena Indokine in severne Afrike

Ker je za sedaj nemogoče doseči revizijo ustave, je nujno treba sestaviti vlado, ki bo poslala zastopnika na konferenco na Bermude. Tam bo moral francoski zastopnik podpirati angleško stališče o čimprejšnji konferenci štirih, ki pa je v Washingtonu ne želijo preveč, in podčrtavati bo moral francoske težave v Indokini in severni Afriki; na tem področju pa morejo Franciji pomagati samo v Washingtonu. Glede položaja Evrope se mora Francija postavljati na stran Anglije, ker želi konferenco štirih in ker francoska vlada želi, da bi se Sovjeti čimbolj začeli vmešavati v evropske zadeve V ZDA želijo evropsko unijo in skupno evropsko oboroženo silo, ker pa je Francija prešibka, bi v obeh zadevah mogla Nemčija prevzeti vodstvo — in to v ZDA že radi naglašajo. Prevelik porast Nemčije v Evropi pa hočejo v Parizu preprečiti na ta način, da se Francija v Evropi proti Nemčiji najprej nasloni na vzhod— na Poljsko ali Rusijo, ako pa to ne, tedaj pa vsaj na kak nov blok v Srednji Evropi.

V Aziji in Afriki pa si žele v Parizu vso pomoč iz Washingtona. Francoski voditelji se trudijo prehiteti čas in popraviti napake režima, ki vlada republiki. Reforme pa bi segle tako globoko, da bi bilo zato potrebno sestaviti vlado, ki bi imela garancijo obstoja vsaj za nekaj let. Pri sedanji ustavi in pri sedanjem razmerju sil posameznih strank pa je to nemogoče. In ta slabost Francije se kaže prav tedaj, ko bi morala biti Francija velesila, ki bi ob strani Anglije in ZDA tvorila trden blok proti manevrom iz Moskve.

KANADSKA
AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN-HOME
FOR Freedom AND Justice...
AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY
SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Misijonar je ostal v snegu

Port Arthur, Ont. — Kaj imamo v Port Arthur še zdaj sneg? Dopis je iz prejšnjih časov. Za Veliko noč je bila v Port Arthur duhovna obnova in sicer prav za praznike. Za veliki petek zvečer je bila napovedana prva pobožnost. Cerkev je bila polna, četudi je zunaj snežilo kot za stavo. Že pred pol osmo uro smo se vsi zbrali, čakali in čakali, toda misijonarja ni bilo od nikoder. Ob 4. uri popoldne bi moral biti že na mestu. Bil je tak sneženi vihar skozi od Dulutha do Port Arthurja, da je avtobus ostal v snegu in ni mogel nikamor. Misijonar p. Odilo je skušal s privatnim avtom do cilja, pa je tudi ta ostal v snegu. Šele ob pol deseti uri zvečer je misijonar dospel do cilja. Poldrugo uro so verniki čakali, molili rožni venec in križev pot, toda ob devetih so se razšli. Ko je prišel misijonar so bili v cerkvi samo šc pevci, ki so se vadili velikonočne pesmi za Vstajenje. Slovenski in hrvatski rojaki so dobro izrabili pripraven čas obiska slovenskega duhovnika na veliko soboto in na velikonočno nedeljo. V soboto zjutraj so opravljali sv. spoved, ravno tako popoldne in zvečer. Zvečer smo imeli mali spomin našega Vstajenja. Po pridigi smo vsi zapeli trikrat Alelujo, nato so bile pete litanije in blagoslov. Vse z ljudskim petjem.

V nedeljo smo imeli peto mašo ob 9. uri. Ljudi se je kar trlo in vsi so pristopili k sv. obhajalu. Prijetno smo bili vsi iznenadeni ob poslušanju prelepega petja. Peli so večinoma sami Primorci: fantje in dekleta. Skoraj vsak iz druge fare, pa jim je šlo res dobro. Verniki drugih narodnosti se kar niso mogli načuditi, da naši ljudje tako zapojo. Pesem je ljudi kar elektrizirala. Popoldne pri sklepu je bila zopet polna cerkev. Bil je kratek sklepni govor, pete litanije in ponovitev krstne obljube pred Najsvetejšim. Končali smo z evharističnim blagoslovom in zahvalno pesmijo. Pa ljudje se kar niso dali premakniti iz cerkve. Morali smo še peti in zopet peti. Kar smo znali velikonočnih, smo jih zapeli. Dobro, da je misijonar prinesel s seboj tiskano besedilo. Težko je bilo zapustiti cerkev. Kar zvijačo si je moral izmisliti: "Pojdimo doli v dvorano in bomo tam še peli. In res smo peli še celo uro, tudi narodne pesmi. Ljudje so se tako razvneli, da so bili židane volje, kot še nikoli v tej deželi, kakor so sami zagotavljali.

Koliko je naših ljudi v Port Arthurju?? Skoraj kakih sto, Hrvatov pa tudi toliko, ako ne več. Nekaj je starih naseljencev Slovencev kot Hrvatov, največ pa je novih naseljencev. Po večini so mladi ljudje. Prevladujejo fantje. Pa so res fantje od fare da jih je kar veselje gledati. Kako resno so vzeli duhovno obnovo! Pretežna večina jih je prejela sv. zakramente.

Kar ti ljudje rabijo, je to, da se malo zbližajo drug drugemu. Imeti bi morali kako organizacijo, društvo Najprej pevsko društvo, dramatsko. Morda bi se dalo celo ustanoviti lastno faro. Škofija bi bila menda kar naklonjena. Na jesen bi bilo dobro če bi prišel med nas zopet slovenski duhovnik, tam-le okoli Vseh svetih, da bi malo pregledal položaj in nas zopet malo zbral.

Slovenec iz Port Arthurja.

Žalna proslava v Torontu

Toronto, Ont. — Leto za letom v večnost tone in tako poteka že osmo, ko so se slovenski možje in fantje, ki so branili svoje katoliško prepričanje in svoje domove, pred poplavo rdečega komunizma umikali preko Karavank. Zaupali so, da bodo tam dobili pomoč, da bodo sprejeti kod borci za pravico in se morda zopet kmalu vrnili na svoje domove. Na vetrinjskih poljanah, kjer so postavili svoje šotore je kljub temu, da so bili razoroženi kot vojni ujetniki, vladala dobra in trdna volja, zavedajoč se, da so se borili za dobro in sveto stvar. Marsikdo, ki tega takrat ni razumel, lahko to razume danes. V vetrinjski cerkvi, pri Mariji pa so iskali tolažbe in jo prosili naj reši naš narod.

Začetkom junija pa so začeli odhajati v drugo taborišče v Palmanuovo, v trpljenje in smrt. Težki in moreči dnevi so se začeli za one, ki so še ostali na vetrinskem polju. A nevarnost je prešla in preselili smo se v druge kraje, si ustvarili nove domove, dobro eksistenco, in zato pozabili na vse težkoče in trpljenje, pozabili tudi na tiste, ki so dali življenje, da smo le mi prišli na varno.

Da pa se zopet spomnimo naših bratov in sestra, ki so dali svoja življenja ali pa še sedaj trpe po ječah in jim je vera v Boga več kot vse trplenje, se bo pod okriljem "SLOVENSKE KARITAS" vršila "Žalna komemoracija" za padlimi žrtvami v zadnji vojni in revoluciji. Komemoracija bo v nedeljo 14. junija ob 7 uri zvečer v dvorani Sv. Kazimirja na Roncesvalles Ave. Vstopnina prostovoljna, prispevki pa so namenjeni potrebnim.

Naslednjo nedeljo pa bo tudi Karitas pripravila na Ambrožičevi farmi piknik, kjer bo tudi tombola. Vabimo vse, naj prispevajo primerne dobitke, kupijo listke in se tombole tudi udeleže. Saj boste veseli odpeljali "Pralni stroj." Ne boste pa trpeli ne lakote in ne žeje in se tudi razveselili v prosti in lepi naravi.

Vse vljudno vabi odbor!

Poizvedovalni kotiček

Fred Izlakar R. R. 3, Hamilton, Ont., Canada, išče g. Alojza Likar, ki je prišel v Kanado koncem leta 1950 ali začetkom l. 1951 iz IRO-taborišča Capua (Italija) v gozdove v okolici Port Arthur.

Mrs. Frančiška Perčič, 14915 Pepper Ave., Cleveland 10, Ohio, išče svojega brata Jožeta Brešar, ki je odšel v Kanado l. 1948 s Koroš.kega (Spittal a. D.)

Glas iz Kapuskasinga

Kapuskasing, Ont. — Na misel mi je prišlo, naj bi se oglasil v našem listu Ameriška Domovina — torej nekaj vrstic iz Kapuskasinga. Mi tukaj se imamo kar dobro. Življenje nas gozdarjev je sicer bolj enolično a včasih je pa le kaj za spremembo.

Kdaj pa kdaj nas pride namreč obiskat kaka medvedka s svojim mladim naraščajem in se ponosno sprehaja ob našem gozdarskem taborišču. Medvedka vam ni nevarna žival, pač pa je ni priporočljivo poditi, ker se v tem primeru hrabro postavi v bran za svoje malčke. V takem primeru utegne biti nevarna.

Dosedaj smo imeli večkrat kaj dežja. Zadnji sneg smo imeli pred dvema tednoma; v kratkem nam bodo prišle v nadlego muhe in pa komarji.

Tukaj sem od Slovencev sam; za družbo imam nekaj sinov cesarja (Lahov), ki so mi dobri prijatelji razen kadar se začnemo pogovarjati o raznih stvareh kakor n. pr. o civilizaciji. Vsi namreč vemo, da se Lah rad hvali. Pač lastna hvala ni kaj prida. Nič podcenjevanja sicer, po delu plačilo, cigančku pa pipo duvana. Pozdrave pošiljam uredništvu našega lista ter čitateljem širom Kanade in Združenih držav.

C. Smrekar.

Pozdravi iz Kimberleya v Britski Kolumbiji

Kimberley, B. C. — Po dolgem času se spet oglašam z nekaj vrsticami iz našega prelepega Kimberleya. Obenem sporočam, da je pri nas sedaj še lepše kakor po navadi Prihod pomladi v Kimberley je zmerom bolj pozen, ker je naše mesto precej na visokem.

Cvetoči majnik nam je prinesel nasmeh zemlje. Naši vrtovi so ozaljšani in pestrobarvni tulipani prekrasno cveto med belimi narcisami, šmarnicami in drugim nakitom pomladanskega cvetja. Najlepše pa je v gozdu, kjer prebirajo krilati pevci svoje srebrne strune. Ptičev je tukaj mnogo: liščkov, sinic, kosov in slavčkov. Vsi prekrasno gostole in grade svoja gnezdeca. Gozd ima mnogo družbe; v dišečih borovih gozdovih je polno veveric. Ti naši borovi gozdovi so prelestni; človek se jih nikdar ne naveliča, čeprav segajo kamorkoli seže človeku oko. Zares, narava pri nas je prekrasna, polna lepote, in veselja in vsa vabeča na sprehode v gozdove, kjer kraljuje čudovit mir; vse to človeka blagodejno tolaži ob misli na dom.

Za majnik smo imeli pri nas veliko slovesnost v slavo Kraljici majnika, Božji materi Mariji. To je bilo 24 maja zvečer. Tedaj smo kronali majniško Kraljico. Kronanje je trajalo celo uro; med molitvijo in petjem so naša srca pozdravljala Marijo, ki je bila tako lepa, vsa v cvetju in obžarjena od svita sveč. Ganljivo je bilo gledati našo mladino, ki se je na ta večer posvetila Mariji in prosila, da bi Ona vodila slovenska srca po svetu.

Drugih posebnih novic tukaj v Kimberley ni. V juniju bomo imeli sv. birmo. Vreme imamo bolj hladno, posebno zjutraj in zvečer. Na koncu pošiljam prisrčne pozdrave uredništvu in vsem bralcem. Bog živi!

M. H.

Med Slovenci v Kirkland Lake, Ont.

Kirkland Lake, Ont. — Urednik "Ameriške Domovine" je v številki tega časopisa z dne 26. maja naprosil čitatelje po raznih krajih Kanade naj bi se javili z novicami iz svojih krajev.

Bom napisal nekaj vrstic, da boste videli, da smo še zmerom živi, čeprav je o nas malo slišati. — Tukaj pri nas ni posebnih novic. Čeprav je prišlo v zadnjih letih semkaj veliko število novih priseljencev, je med njimi zelo malo Hrvatov, še manj pa Slovencev. Žalostno je, da pa še ta mala skupinica novih Slovencev tukaj ne išče nikakega stika s starimi naseljenci našega rodu in jim je tudi zelo malo mar, da bi jih pridobili v svoj krog. Škoda da je tako, kajti zmerom smo mislili, da če bi se Slovenci naselili tukaj v večjem številu, bi bilo to zelo ugodno za razvoj naših podpornih in kulturnih društev. Taka društva nujno potrebujejo za svoj obstoj stare žile in pa injekcijo mlade krvi. Mi tukaj smo pač dveh generacij; stari se nič ne brigajo, samo da je zanje "orajt" in novi, ki se za stare ne zmenijo in gredo svojo pot naprej.

Na velikonočni ponedeljek nas je obiskal misijonar Karel Wolbang, C. M., in imel tukaj svoj tridnevni misijon. Pobožnosti so se začele v ponedeljek zvečer v tukajšnji cerkvi Presvetega Imena; imeli smo pete litanije in slovensko pridigo. Pobožnosti so se nadaljevale v torek in sredo. Lahko rečem, da v Kirkland Lake še nikdar ni bilo nikoli toliko slovenskih ljudi obenem v cerkvi, ne pred vojno ne po vojni, kakor jih je bilo sedaj. Čuditi se temu ni, kajti g. Wolbang zna s svojo lepo pridigo v domačem jeziku prebuditi v srcih vernikov najlepša čustva, pričarati Ti zna pred oči Tvojo lastno rojstvo domovino z vsemi njenimi krasotami, križpotji in znamenji ob njih in hribčki, ki so posejani s kapelicami in cerkvami, kamor so nas naše matere kot otroke peljale za roke na božjo pot. Prenekateri so imeli ob lepih pridigah misijonarja solze v očeh.

Na misijonu so prav lepo zapeli pevci Slov. pevskega zbora "Triglav," katerim so tudi drugi pridno pomagali. V resnici je ni lepše pesmi kakor je naša slovenska pesem, kajti Slovenci pojemo iz srca in še posebej prihaja to do izraza v naših Marijinih pesmih.

Preč. g. Wolbang ni edini slovenski duhovnik, ki nas je po vojni obiskal. Tudi drugi kot preč. gg. dr. Kolarič, dr. Pajk in časi so nas že obiskali, toda g. Wolbang je imel med vsemi največji uspeh. Seveda se ima g. Wolbang v dobri meri zahvaliti za to prej omenjenim duhovnikom, kajti oni so zanj po teh krajih med našimi rojaki led razbijali in drugo, v naših dušah pa se je začel led tajati. To je lepo videti iz sledečega primera: na belo nedeljo je obiskal g. Wolbang enega naših slovenskih rojakov v bolnišnici v Haileybury, kjer se nahaja že več let. Ko ga je misijonar tolažil in mu priporočal, naj zaupa v Boga, mu je naš rojak odgovoril: "Oh, saj da, saj da. Poprej sem bil petindvajset let in nikdar nisem videl, da sonce vzhaja, sedaj pa ga vidim vsako jutro in v njem Boga."

Omenim naj še, da je g. misijonar obiskal vse naše bolnike v bolnišnicah in jim nudil priložnost, da so izpolnili svoje krščanske velikonočne dolžnosti. Tudi je obiskal vse naše družine, katere so ga prav lepo sprejele, kar pomeni, da bo dobrodošel, kadar bo spet prišel med nas.

—ič.

V gozdu mu ni bilo všeč

Kapuskasing, Ont. — V kratkem se bom spet preselil, zato Vas najvljudneje prosim, da bi mi začeli pošiljati Vaš časopis na moj novi naslov, ki ga boste našli spodaj. Uvidel sem namreč, da v gozdovih ne bom prišel zelo daleč; to je le za novodošle, ki se zaradi nepoznanja razmer in jezika nimajo kam drugam vtakniti. Istega mnenja je tudi moj brat, s katerim sva tukaj skupaj. Zato sva se domenila, da pojdeva pogledat v Toronto, če se bo dalo tam živeti in se bova pridružila naši tamošnji slovenski družini.

Rad bi Vam napisal kaj več zanimivosti, pa mi primanjkuje časa. Morda čez čas spet kaj. Prejmite iskrene pozdrave in — z odličnim spoštovanjem

Frank Strlič
263 Oakwaad Ave.
Toronto, Ontario.

Mikrovalovno televizijsko omrežje se širi

Ottawa. — Novo kanadsko mikrovalovno televizijsko omrežje, ki je stalo našo vlado več milijonov dolarjev, je začelo pred kratkim poslovati in veže sedaj tri televizijske postaje v Kanadi: Montreal, Ottawo in Toronto. Programi s teh treh televizijskih postaj se dado gledati v Združenih državah s pomočjo relejne mikrovalovne postaje v mestu Buffalo, N. Y.

To omrežje je prvo od večih, katera namerava kanadska vlada vzpostaviti na svojem ozemlju, dokler ne bomo imeli svojega televizijskega omrežja po vsej deželi, od Vancouvra do Halifaxa. Nova ottawska televizijska oddajna postaja je začela obratovati drugega junija letos, ko so z nje oddajali po Kanadi in Združenih državah film s kronanja kraljice Elizabete II.

Kljub temu pa se zdi, da Kanadčani, zlasti v Torontu, še vedno rajši gledajo programe z oddajne postaje v Buffalo, N. Y. Nekateri pravijo, da imajo v Buffalo boljše programe, drugi pa pravijo tudi, da buffalski TV oddaja mnogo dlje in več kakor katerakoli kanadska TV postaja. Sprejem programov buffalskih oddaj v Toronto je zadnji čas še jasnejši, kakor je bil od začetka.

Kompletne zgodovine Indijancev še nimamo

Lethbridge, Alta. — Zgodovine vseh plemen Indijancev na tem kontinentu še nimamo, prihajajo pa na svetlo zgodovine o posameznih indijanskih plemenih. Tako so v tem mestu izdali pred kratkim knjigo o zgodovini Indijancev plemena Blood.

Pisatelj knjige o zgodovini, razvoju in kulturi Indijancev plemena Blood misijonar S. H. Middleton je dodal k svoji knjigi tudi izvor in razlago pomena takoimenovanega "sončnega plesa," katerega tradicijonalno rajajo ti Indijanci. Pisatelj Middleton je bil dolga leta ravnatelj šole sv. Pavla blizu indijanskega rezervata tukaj in ga imenujejo Indijanci "Chief Mountain." Misijonar govori jezik tega plemena perfektno, saj deluje med njimi že pol stoletja. Predgovor h knjigi je napisal poprejšnji generalni guverner Kanade feldmaršal Alexander, katerega so si bili izbrali Indijanci plemena Blood za svojega častnega poglavarja.

Teror kanadskega severa

Na gospodarski veljavi pridobivajoči kanadski sever je pozimi ledenica, poleti pa leglo milijard in milijard črnih muh, ki prizadevajo ljudem in živalim mnogo trpljenja. Vlada proučuje, kako bi to mušjo nadlogo ugonobila in je imela s protimrčesnim sredstvom DDT že lepe uspehe.

Ko se je pred več ko 60 leti ob temle času odpravljal prirodopisec Packard z univerze Harvard na obalo Labradorja, ni mislil, da bo imel toliko težov s črnimi muhami. V svoji knjigi je pozneje zapisal o teh žuželkah med drugim tudi tole: "Tam smo naleteli na roje črnih muh in čeprav so nas nadlegovale že ko smo se prebijali čez otok Caribou, nas je začudilo, kako številna je bila ta nadloga tukaj bodisi po številu, ali sitnosti. Te muhe nimajo nikoder na svetu tako udobnih pogojev za razvoj kakor tukaj na Labradorju, čigar tretjina površine odpade na mlake in potoke."

Packard seveda ni bil edini, ki so ga na kanadskem severu nadlegovale črne muhe. Lovci na krzneno divjad, rudosledci, farmarji na severu kanadskih prerij in splavarji na kanadskih severnih rekah, posebno pa drvarji, so že od nekdaj kleli to mušjo nadlego. Veliko našlh bralcev se spominja teh muh izza časa, ko so opravljali po severnih kanadskih gozdovih svoje pogodbeno delo in ga nekateri še opravljajo. Zadnjih šest let je na delu proti črnim muham večja skupina vladnih žuželkoslovcev, ki z znanstvenim študijem proučujejo možnosti za uničenje te nadlege. Nekaj njihovih poizkusov se je sijajno obneslo, nekateri so doživeli manjši uspeh, z nekaterimi poizkusi boja proti črnim muham pa so ga polomili. Lep uspeh so zabeležili v predelih obeh, severnega in južnega rokava reke Saskatchewan, kjer so črne muhe leta in leta pikale živino, da je crkala vsako leto v tisočih. Črne muhe so takisto ugonobili po rečnih dolinah Yukona. Roje črnih muh so zmanjšali okrog letališča Goose Bay na Labradorju, toda uničili jih niso.

Ko minijo dolgotrajni zimski meseci s svojim strupenim mrazom in divjimi vetrovi, nastopi na kanadskem severu poletje, ki je kratko, za nameček pa vzroje iz šumečih potokov in potočkov, ki jih je sever ves poln, črne muhe in začno svoje življenje. Pod kamni in skalami severnih kanadskih žuborečih potokov se drži na milijone milijard broječa zalega majhnih ličink, ki se koncem maja razvijejo v drobne črne muhe, ki se v rojih odpravijo na bregove in začno pikati ljudi in živali.

Teh črnih muh je v Kanadi vsaj 25 različnih vrst, ki pa so si med seboj več ali manj v sorodu. Vsaka teh vrst ima, kakor žuželke običajno, štiri oblike svojega razvoja: jajčece, ličinka, buba in muha kot taka. Nekatere vrste so si izbrale za svoje žrtve živali, druge so še bolj "specializirane" in se lotevajo samo ptičev, toda dve najbolj plodni vrsti sta se spravili na ljudi. Vse vrste teh muh ležejo svoja jajčeca v tekoče vode; ene jih ležejo v majhne potočke, druge v reke in ena vrsta leže jajčeca pod slapovi. Zanimivo je, da se hranijo s krvjo ljudi in živali samo samice; samci ne pikajo.

Primer, v kako nezaslišani množini se ta golazen koti, najdemo v podatkih vladnih entomologov, ki so pregledovali vode okrog strateško važnega letališča Goose Bay na Labradorju: v dolžini desetih jardov običajnega tamošnjega potoka so našli nad en milijon ličink. Potok, ki so v njem proučevali številnost te mušje zalege, se izliva v jezero z značilnim imenom Lousy Lake. Večina teh muh leže jajčeca le enkrat na leto, nekaj vrst pa ima dve generaciji; druga se izleže tja pod zgodnjo jesen. Črne muhe uspevajo v toplem poletnem vremenu; kakor hitro začne temperatura jeseni padati, postanejo lene in začno počasi crkavati.

Entomologi so proučevali tudi privlačnost različnih barv za te muhe. Zelo zanimivo je, da se zdi barva uniform kanadskih in ameriških letalcev (ki imajo svoje baze po severu) tem muham kar se da privlačna.

Prvi velik proučevalni naskok proti tem muham je organizirala naša vlada okrog severnega mesta Churchill, Man., na južni oblali Hudsonovega zaliva. Dva kanadska in en ameriški žuželkoslovec so vodili raziskovanje. Poizkušali so z zastrupljevanjem vode in ugotovili, da pomeni protimrčesno sredstvo DDT uspešno morilo, če ga razdelje v vodo v razmerju 1: 10,000,000 in če teče tako zastrupljena voda mimo skal in kamnov, na katerih se drže ličinske črnih muh, petnajst minut. To pomeni gotovo smrt za ličinke, medtem ko ribam ne škoduje. Eden teh žuželkoslovcev je ob tej priliki pripomnil: "Ko je Bog ustvaril črno muho, je že vedel, da bodo ljudje pogruntali DDT."

Toda kako zastrupiti vodo v takem razmerju, o pravem času in na pravem kraju je spet druga storija. Premalo strupa bi ličink ne pokončalo, preveč bi škodovalo ribam. Toda to je razmeroma preprosto. Mnogo težji so bili drugi problemi. Vsaka voda teče s svojo lastno brzino, je včasih bolj lena, včasih deroča, ima zdaj več, zdaj manj vode. Kako nasuti DDT v vodo, da se bo porazdelil enakomerno in da bo v potrebni razredčini petnajst minut smrtno vplival na zalego? Na tem mestu je premalo prostora, da bi opisovali skrajno zanimive poizkuse, ki so jih naši vladni žuželkoslovci napravili deloma z velikim uspehom na reki South Saskatchewan, koder so prerijski farmarji in njihova živina že desetletja nepopisno trpeli od te golazni. Reka South Saskatchewan je zelo široka in preden so se lotili poizkusa, so imeli mnogo problemov, preden so ugotovili koliko vode preteče na gotovem kraju vsako sekundo. Pogruntali so, da preteče v strugi vsako sekundo 35,000 kubičnih čevljev vode. Potem so izračunali v kakšnih presledkih bodo letala trosila v vodo DDT. Uspeh je bil tu. Danes je muh ob obeh rekah Saskatchewan tako malo, da pomenijo skoraj redkost.

Vlada upa, da bo zamogla v bližnji ali oddaljeni bodočnosti ugonobiti na ta način črne muhe tudi po drugih predelih, kamor se priseljujejo ljudje, ki bodo naredili iz našega severa bogato industrijsko zakladnico surovin.

— Združene države Amerike porabijo več papirja kot ves ostali svet skupaj.

Slovenske poštniške agencije
TRANSMUNDIAL
SE PRIPOROČAJO ROJAKOM.
★ vozne karte za ladjo ali avion
★ denarna nakazila, paketi
★ prevodi, emigracija itd.
Pišite ali nas obiščite, govorimo slovensko
CARACAS—Venezuela, Pasaje Capitolio 16
TORONTO—Kanada, 258 College St., Tel. MI 4868
MONTREAL—Kanada, 2098 St. Catharine West. Tel. FI 5306
ITALIJA - NEMČIJA - FRANCIJA

Najhitrejša in najvarnejša tvrdka!
V cenah je uračunana voznina, carina in davek!
KANADSKA BELA MOKA, 100 lbs.....$12.50
KORUZNA MOKA, 100 lbs.....$12.00
RIŽ, 20 lbs.....$8.25 — SUROVA KAVA, 6 lbs.....$7.50
Zahtevajte nove cenike za številne vrste paketov!
Pošiljamo razna zdravila, radio sprejemnike in vse drugo!
EXPRESS TRADING CORP.
27-18 — 40th Avenue Telefon ST 6-9083 Long Island City 1, N. Y.

J. Š. BAAR

Golobček

"Naj pa gre očka!"

"Ne, on ne sme," je takoj ugovarjal župnik in stari Holouzek je odkrito priznal, da ne more, to da ne gre, ker vidi, kako ga je tu povsod treba. Tako so se zvečer, ko so se sešli v župnikovi sobi, vsi zedinili v tem, da mati odide, oče pa ostane vsaj do božiča, po božiču — v pustu pa so bo brat oženil, in tedaj spet mamica pride. Z zadovoljstvom so opazili, da v župnišču in na polju ni več tako pusto, kot se je zdelo, dokler je bilo vse golo in prazno, razbito in okradeno, sedaj da se je že na toliko spremenilo, da prejšnjega ni mogoče niti prepoznati.

"Otroka, ljubi Bog naj vama samo zdravja da," se je poslavljala drugi dan mati, "spominjala se vaju bom vedno, vidva pa pogosto pišita. Ti Barica pa glej, da ne boš preveč skoparila, saj vama bova z očetom pomagala, dokler bova še gospodarja, samo sporoči! Danes leto ti bo pa že bolje, pa ne jokaj," in si je sama otrla solze, pokrižala hčerko na čelu —vzela prazen koš — pletenko — v roko, previdno izpodrecala gornje krilo in vzela pot pod noge. Župnik sam je spremljal mater. Ni dovolila, da bi jo s konji potegnil na postajo. "To je kratka pot, na polju pa oče ne ve, česa naj se prej loti, konji bi pa zgubili ves dopoldan."

"Ne veste, kakšno blato je," je opominjal Holoubek, na dež se pripravlja in ponoči je tudi pršilo."

"Torej se temu primerno obleci," ga je mati resno pogledala in ni je več pregovarjal, poslušno je obul škornje, kratko nepremočljivo suknjo, star, mehek klobuk si je posadil na glavo, v roke vzel hrastovo palico in v tej obleki se mu je zdelo, kot bi bil v Markovem in bi se odpravljal v Bučine v šolo. Za Trešticami je res začelo deževati in postalo je hladno. Žal mu je bilo, da kljub vsemu matere ni prisilil, da bi se dala odpeljati. V svojem življenju še ni videl tako blatne ceste. V Markovem je bila cesta tudi po največjem nalivu kakor umita. Tudi Holoubkova se je čudila, od kod se je vzelo toliko blata ter se je oddehnila, ko si je na hodniku otresla blato s čevljčkov in pod streho otepla krilo in obleko.

Postaja je bila kakor bi izumrla. Mokro vreme je prignalo zdaj pa zdaj koga pod streho, iz bajte pri tehtnici se je iz pločevinastega dimnika valil črn dim; znotraj so se greli ob železni peči kaki trije kmetje, ki so prišli po odrezke, katere so delavci metali zunaj iz vagonov naravnost v vozove. Drugače pa se na postaji ni nič zganilo. Končno je prisopihal vlak. Holoubek je hitro objel mamico in poslovila sta se. Pri rosnatem oknu je niti ni več opazil, vlak se je čez eno minuto zganil in oddrdral, župnik pa se je žalostno obrnil in hitel proti domu.

"Hoj! Hoj! Prijatelj," se je oglasilo za njim, ko je komaj naredil nekaj korakov od postaje. Ustavil se je, se ozrl in videl, kako speši proti njemu s popotnim kovčegom in dežnikom v roki lično oblečen mlad gospod, slok, skoraj suh in bled kakor stena.

"Kdo neki je in kaj hoče vendar od mene?" je preudarjal Holoubek.

"Ne greste v Trešice?"

"Slejkoprej," je pritrdil Holoubek.

"In si ne bi hoteli zaslužiti za eno pivo?" je takoj vprašal neznanec.

"No, zakaj pa ne, če bo stvar poštena —" se je smehljal župnik.

"Pet šestic vam dam, če mi boste nesli tale kovčeg, rame imate široke kakor klade, niti čutili ne boste, da kaj nesete, jaz bi ga pa moral kje tu pustiti."

"Tak pokažite," je smeje se premeril Holoubek nepričakovanega tovariša, nataknil usnjate ročaje na svojo hrastovo palico in si zavihtel kovčeg na rame kakor peresce in stopil dalje.

"Ste vi iz Treštic?" je čul Holoubek za seboj.

"Nak, nisem," se je nasmehnil in se spomnil, kako se je Trousilka v Markovem ob njem opekla, in z zanimanjem je čakal, kako se ta njegova nova pustolovščina razlušči. Kovčeg je bil zares težek in izključeno je bilo, da bi ga neznanec sam privlekel v Treštice.

"Pa morda tam koga poznate?"

"Malo že?"

"Poznate morda kmeta Jino?"

"Ne poznam."

"To je moj oče. Veste, doma jih hočem presenetiti. Niti besede jim nisem sporočil. Prihajam z Dunaja, kjer sem krojač, pa ne navaden krojač, ampak prikrojevalec v konfekcijskem podjetju. Meni ne gre za krajcar, na teden zaslužim celo trideset do štirideset zlatnikov.'"

Holoubka je mikalo, da bi postavil kovčeg v blato, snemal ga je že z rame, se obrnil, toda ko je opazil to mršavo postavo za seboj, je preložil palico na drugo ramo.

"Težak je, jelite? Domov nesem darila. Tu pravijo: 'Kdor hoče na Dunaj, naj pusti trebuh zunaj.' Pokazati jim hočem, da to ni vedno res." in mladeniča je zagrabil kašelj: "Prosim vas, ali ne bi šli malo bolj počasi," je zaprosil, ko je kašelj popustil. Holoubek je tedaj skrajšal korak in svetoval mlademu Jinu: "Med hojo ne govorite, to utruja, zaprite lepo usta in dihajte skoz nos."

"To ni nič, tega je kriv podeželski zrak, ki ga nisem vajen in mi draži pljuča, povrh pa še dežuje. Ko bi bilo lepo vreme, bi bil izstopil v okrajnem mestu in bi se pripeljal v odprti kočiji. Dež mi je vse pokvaril. Da sem vsaj vas ujel. Nosač pri postaji ga ni hotel prej nesti kot šele opoldne. Tukaj ljudje ne razumejo, kaj je zaslužek. Na Dunaju se na vsaki postaji naravnost tepejo za vsakega popotnika, zavoje vam kar iz rok pulijo, izvoščki, kočije, omnibusi, tramvaji — vse vam je na razpolago."

Holoubek se je spet zasukal, spet je preložil kovčeg z rame na ramo in menil: "Ko ne bi toliko žlobudral, bi ga za polovico laže nesel."

"Nekaj tednov bom ostal doma," se je znova oglasilo za župnikovim hrbtom, "gospod šef mi je dovolil, toda moral sem mu obljubiti, da se najkasneje v februarju, ko se začne sezona, gotovo vrnem. Zdravnik mi je predpisal spremembo zraka in mnogo mleka," pa je zopet votlo zakašljal.

Rekel sem vam, da ne govorite toliko med hojo. Dobro, da ste skoraj že doma," se je Holoubek ustavil na kraju Treštic in ponudil krojaču kovčeg, da bi si ga vzel raz palico. Toda ta ni segel ponj in je pokroviteljsko dejal:

"E, zanesite mi ga kar k nam, doma smo v tistile bajti pod cerkvijo."

"Ta košček poti skozi vas bi si ga pač lahko nesli," se je branil Holoubek, "jaz bom pa stopil tule v šolo, imam tam neki opravek."

"I, to naredite lahko tudi potem, kovčeg pa mi odnesite kar v hišo, da bodo naši videli—"

"Ne želite si tega, prijatelj."

"No, da ne boste rekli, vam dam cel zlatnik, toda zdaj pa pojdite," je naravnost oblastno zapovedal krojač, dvignil glavo in krenil naravnost k Jinovim. Spotoma si je hitro prižgal dragoceno cigaro. Videl je, kako se ljudje ustavljajo in gledajo, in to mu je zelo dobro delo. Holoubek pa si je mislil: "Kamor kdo hoče, tja mu pomagajmo," in je s kovčegom v roki pomalem stopal za njim. Med vrati se je zopet ustavil in dejal: "Gospod Jina, vzemite si kovčeg," toda krojač kakor da ni slišal, je na pragu mirno zaprl dežnik, ga otresal, medtem pa je s skednja prišel stari Jina.

"Tamle je očka" — se je tiho nasmehnil sin — "me li pozna."

(Dalje prihodnjič)

—o—

Novost v fotografiji

Družba Remington Rand je začela izdelovati nov fotografski papir, ki omogoča kopiranje v pičli minuti. Pri tem ni potrebna ne temnica ne razvijanje.

Zahvala Modičeve mame

Nimam dovolj besed, da bi mogla prav izraziti veselje, ki ga je polno srce nad presenečenjem, ki so mi ga otroci izkazali za mojo 80-letnico. Nisem mislila, da bi v starosti toliko mislili na me in vendar ste se zbrali v takem številu. In Vam, drage prijateljice, Mrs. Mary Royc, Mrs. Josephine Cimperman, Mrs. Antonija Grdina, Mrs. Frances Knaus, Mrs. Johana Pelan, Mrs. Johana Gornik, Mrs. Mary Tekavec, Mrs. Anna Blatnik, Mrs. Mae Reed, Mrs. Marion Knaus, Mrs. Mary Mahne, Mrs. Mary Vesel, Mrs. Frances Zakrajšek, Mrs. Mary Svete, Mrs. Cecilija Znidarsic, Mrs. Jennie Petkovšek, Mrs. Sofija Halilagič, Mrs. Frances Jerman, Mrs. Frances Mihelič, Mrs. Frances Russ, Mrs. Frances Skulj, Mrs. Julija Brezovar, Mrs. Apolonija Dolenc, Mrs. Pauline Stampfel, Mrs. Mary Sankovic, naj Vam vsem Bog povrne in blagoslovi vaše družine. Ohranila vas bom v vednem spominu!

KAROLINE MODIC,
6201 St. Clair Ave.

For your VACATION welcome to
CHRISTIANA LODGE
Slovenian Resort
• The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U.S. 112. Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
DOMINIK and AGNES KRASOVEC
Rt. 1, Box 175
Edwardsburg, Michigan
Phone 9126 F5

Smrt je kruta—
brez srca,
kar vzame—
več nazaj ne da . . .

Poslednji dnevi, ko se dragi preminul nahaja na mrtvaškem odru, ostanejo v trajnem spominu.

Tiho dostojanstvo lepo opremljenega pogrebnega zavoda blagodejno vpliva na žalujoče.

Naj bo pogreb poceni ali drag, pri nas je postrežba vedno najboljša.

MARY A. SVETEK
Slovenski pogrebni zavod
478 E. 152 St. KE 1-3177
Cleveland, Ohio

Naznanilo in Zahvala

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po daljšem bolehanju umrla na domu na R.D. 1, Chardon Rd., Willoughby, Ohio, naša ljubljena mati in stara mati

Johanna Skufca

rojena TURK

Rodila se je 24. decembra 1872 v Hinjah pri Žužemberku. Zatisnila je svoje dobre oči dne 14. maja 1953.

Pogreb se je vršil 16. maja 1953 iz pogrebnega zavoda Jos. Žele in Sinovi na E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave., kjer je za mir in pokoj duše pokojnice bila darovana sv. maša zadušnica. Po opravljenih cerkvenih in verskih obredih je bilo njeno truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija in tam položeno v družinsko grobnico k večnemu počitku.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom zahvalimo Father Matiji Jager za molitve ob krsti pokojnice in za spremstvo na pokopališče. Ravno tako naj sprejmejo zahvalo Rev. Cimperman in Rev. Rupar za asistenco pri sv. maši.

Našo toplo zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so ob krsto pokojnice položili tako lepe vence cvetja ter pokojnici izkazali s tem svoje spoštovanje in zadnjo čast.

Naša iskrena zahvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnice.

Srčna zahvala vsem, ki so pokojnico prišli kropit in molit ob njeni krsti, kakor tudi vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Hvala članicam Oltarnega društva pri fari Marije Vnebovzete za molitve ob krsti.

Našo toplo zahvalo naj sprejme pogrebni zavod Jos. Žele in Sinovi za vzorno urejen pogreb in za vsestransko prvovrstno postrežbo.

Ljuba mati in stara mati, počivaj v miru v blagoslovljeni ameriški zemlji in lahka naj Ti bo gruda. Bog naj Te obilno poplača za vso Tvojo ljubezen, ki smo je bili deležni in za vse skrbi in težave, ki si jih imela obilo na tem svetu. Mi vsi pa se Te bomo spominjali z ljubeznijo in hvaležnostjo v naših molitvah, dokler nas vse ne združi dobri Bog v rajskih vrtovih.

Žalujoči ostali:

DRUŽINA JOHANE ŠKUFCA

Cleveland, Ohio, 9. junija 1953.

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI MOJE LJUBLJENE SOPROGE

Josephine Mahnic

ki je za vedno zatisnila svoje trudne oči dne 9. junija 1952

Predraga, ljubljena soproga,
spomin moj k Tebi le hiti,
počivaj v miru, blaga duša
in večna luč naj sveti Ti!

Žalujoči SOPROG

Cleveland, Ohio, 9. junija 1953.

MALI OGLASI

Iščejo sobe

Mož in žena iščeta 2 ali 3 sobe od E. 40. do E. 49. ceste. Naslov se pusti v uredništvu.

Soda se odda

Velika soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta ali pa dekleta na 1317 E. 55 St.

Thomas Flower Shop
CVETLICE za vse prilike
Šopke in cvetlice lahko brzojavimo na vse kraje
Andy, Albin in Fred Thomas (Tomc), lastniki
15800 Waterloo Rd. - IV 1-3200
Na domu: HE 2-1982

Mi pripravimo
ZDRAVILA
za Evropo
MANDEL DRUG
15702 Waterloo Rd. KE 1-0034
Cleveland 10, Ohio

ZULICH
INSURANCE AGENCY
FRANCES ZULICH, Agent
Zavarovalnina vseh vrst za vaše domove, avtomobile in pohištvo
IVanhoe 1-4221
18115 NEFF ROAD

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 59. leto

Premoženje nad $9,000,000
Članstvo nad 43,500

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 120.01%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošteni in nadsolventni podporni organizaciji —

Kranjsko Slovenski Katoliški Jednoti

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema pod svoje okrilje moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od $250.00 do $5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

Želiš v osamljenosti zvestega prijatelja? Ga privoščiš svojim dragim? Naroči čimpreje slovenski splošno misijonski mesečnik

"KATOLIŠKI MISIJONI"

V mesečnih obiskih te bodo razveseljevali ob tridesetletnem jubileju svojega obstoja skozi leto 1953 na 680 straneh. Urejevani od slovenskih lazaristov in tiskani v Buenos Airesu, ti bodo prinašali ob sodelovanju številnih slovenskih misijonskih pionirjev zanimiva poročila iz vseh delov sveta. Ob številnih lepih slikah boš lažje razumel aktualne članke, strahovito borbo človeštva za zmago dobrega nad zlim. Prijetno razvedrilo, široka razglednost, sočutje z duhovno bedo bližnjega, globoko cenjenje tvoje vere bodo bogati sadovi tega branja. V zahvalo se potrudi, da bodo KATOLIŠKI MISIJONI brani v sleherni pošteni slovenski hiši v izseljenstvu, od vseh, ki jim ni vseeno, kam svet drvi.

Naročite Katoliške misijone takoj ali zahtevajte prve številke na ogled: Lenček Ladislav, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.

Za U.S.A. in KANADO samo $2 letno, s pestro priločo "MISIJONSKA NEDELJA" na 178 straneh pa $1 več. Pišite na naslov:

REV. CHARLES WOLBANG, C.M.
500 East Chelten Ave., Philadelphia 44, Pa. U.S.A.

Moški dobijo delo

Assemblers
NI POTREBNO NOBENE PREJŠNJE PREIZKUŠNJE
TUDI IZKUŠENI
Metal Finishers
Gas and Arc Welders
Paint Sprayers
Torch Solderers
Trimmers
Morajo biti pripravljeni delati 1. in 2. šift
SPREJEMAMO PROŠNJE
za zgornja dela od moških, katere zanima delati v produkciji "station wagon in panel truck bodies".
VISOKA PLAČA OD URE
DELAVSKE PODPORE
Pokojnina, zavarovalnina, bolniška podpora, plačane počitnice, plačani praznik.

Oglasite se v našem Employment uradu
Dnevno od 8 do 5 pop.
razen nedelje
FISHER BODY
(Euclid Plant)
DIVISION OF GENERAL MOTORS CORPORATION
20001 Euclid Ave.
Euclid, Ohio
(114)

Moški dobi delo

Splošno delo v kovačnici in kovanje na furnezih. Mora imeti nekaj izkušnje. Dobra plača od ure.

Cleveland Spring Service
5015 Superior Ave.
HE 1-4010
(116)

Ženske dobijo delo

Hišno delo

Išče se ženska za splošno hišno delo za dve odrasli osebi. Dobra plača. Kličite SKyline 1-8571. (113)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

V Mentor, Ohio, je naprodaj enodružinska zidana hiša (7 sob) s 15 akri zemlje. Kličite Mentor 5-4163 ali se oglasite pri Jim Tekavec na Hopkins Rd. —(116)

Hiša naprodaj

Hiša za 2 družini na E. 113 St., 5 in 5 sob za vsako družino, 2 nova plinska furneza, 2 nova avtomatična vodna grelca, 2 garaži, zimska okna in mreže, lepa hiša v fari sv. Alojzija blizu St. Clairja. Kličite lastnika MU 1-5456.
—(113)

Iščejo stanovanje

Majhna solidna družina išče 3 ali 4 sobno neopremljeno ali opremljeno stanovanje s kopalnico v St. Clairski okolici. Pokličite UT 1-6362.
—(113)

Naprodaj

Grocerija in mesnica, osem let na tem prostoru. Se mora prodati zaradi rahlega zdravja. Nova oprema, dobro založena. Na 1771 Hayden Ave., ali kličite PO 1-7298. (113)

Naprodaj

Hiša 10 sob za 1 družina, 2 kopalnici, "recreation" soba, prizidana garaža. V fari sv. Alojzija. Zmerna cena. Kličite GL 1-0491 ali GL 1-1362.
(117)

Iščejo stanovanje

Zakonski par brez otrok, oba zaposlena, išče 4 ali 5 sob od E. 65 do E. 79 St. Kličite po 4. uri HE 1-7402. (115)